

УДК 330.34

СТРУКТУРНІ ЗРУШЕННЯ В ЕКОНОМІЧНОМУ РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ: ГАЛУЗЕВИЙ РОЗРІЗ

Пирог О.В.

Національний університет «Львівська політехніка»

У статті представлено результати дослідження щодо сучасних тенденцій економічного розвитку національного господарства України та оцінювання структурних зрушень за видами економічної діяльності. Проведене дослідження дозволило встановити галузеві особливості розвитку, визначити відмінності від узагальнені тенденції країни та виявити структурні зрушення в національному господарстві країни. У період 2001-2014 відбулись певні структурні зміни в національній економіці країни: (1) збільшилась частка видів економічної діяльності сфери нематеріального виробництва (12,4), при одночасному зниженні частки видів економічної діяльності, що відносяться до сфери матеріального виробництва; (2) реальна економіка в цілому знизилася майже в 1,3 рази. Досвід останніх років свідчить, що основною проблемою економіки України залишаються як її енергоємність, так й загалом відсутність у підприємств інноваційної стратегії розвитку. Встановлено, що управління структурними зрушеннями в національному господарстві України, що є одним із напрямків стратегії економічного розвитку країни, повинно враховувати реальні зрушення глобального масштабу і максимально корелювати з потребами суспільства, задоволення яких здійснюється в межах певних видів економічної діяльності.

Ключові слова: національне господарство, економічний розвиток, економічне зростання, структурні зрушення, види економічної діяльності, Україна.

Постановка проблеми. Сьогодення вимагає від України вирішення актуального завдання – забезпечення інноваційного характеру економічного розвитку національного господарства, підвищення його конкурентоспроможності на зовнішньому ринку при одночасному розширенні внутрішнього ринку. Реалізація даного довгострокового завдання передбачає перехід від традиційного, «наздоганяючого» типу економічного розвитку [1, с. 53] до «випереджаючого» – постіндустріального типу економічного розвитку, який дозволить Україні оптимально та швидко інтегруватись у світове господарство як високо-технологічній державі та змінити імідж «сировинного придатку» Європи країни.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Економічний розвиток макро- та мезорівнів у контексті сучасних умов економічного розвитку досліджено у працях вітчизняних та зарубіжних вчених: В. Гейця, О. Амоші, З. Герасимчук, Б. Данилишина, М. Кизима, І. Манцура, А. Ревенко, А. Чухно, А. Гранберга, Ю. Зайцева, С. Меньшикова, Е. Орехової, А. Плякіна та інших.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Разом з цим потребують дослідження та вирішення проблеми щодо забезпечення структурних змін у національному господарстві відповідно до вимог постіндустріального суспільства в умовах глобалізації, встановлення сучасних тенденцій економічного розвитку національної економіки України, виявлення особливостей у галузевому розрізі та удосконалення механізму забезпечення оптимальних структурних зрушень в національному господарстві України. Тому склалася об'єктивна необхідність дослідження траєкторії, особливостей економічного розвитку та структурних зрушень в національному господарстві на мезорівні – за видами економічної діяльності (ВЕД). Аналізування на цих рівнях обумовлено тим, що макрорівень – Україна, в цілому, відображає узагальнені тенденції розвитку країни, тоді як мезорівень – за ВЕД, дозволяє встановити галузеві особливості

розвитку, визначити відмінності від узагальнені тенденції країни та виявити структурні зрушення в національному господарстві країни.

Мета статті. Метою дослідження є встановлення сучасних тенденцій економічного розвитку національного господарства України, виявлення особливостей у галузевому розрізі та удосконалення механізму забезпечення оптимальних структурних зрушень в національному господарстві України.

Виклад основного матеріалу. Аналізування економічного розвитку національного господарства України було проведено в межах дослідження динаміки розвитку та структурних зрушень за ВЕД у період 2001-2014 рр. Економічний розвиток національного господарства країни забезпечується внеском всіх видів економічної діяльності (табл. 1).

Дослідження темпів зростання валової доданої вартості (ВДВ) за ВЕД України свідчать, що динаміка зростання є стабільною для більшості ВЕД країни, але темпи їх зростання та динаміка різна. Так, ВДВ національного господарства України за період 2001-2014 рр. збільшилась у 7,54 рази. Максимально ВДВ серед видів економічної діяльності зросла у фінансовій та страховій діяльності (у 13,4 рази), мінімально – у водопостачанні, каналізації, поводження з відходами (у 0,88 рази).

Межі зростання не є постійними та значно коливаються від року в рік. Траєкторія темпів зростання валової доданої вартості України внаслідок диференціації галузевих темпів формує широкий потік, який змінює свій напрям з нерівномірною щільністю (табл. 2).

Спостерігається велика ширина потоку темпів приросту між видами економічної діяльності України: від 70,2 відсоткових пунктів у 2001 р. до 35,7 відсоткових пунктів у 2014 р. Якщо порівняти ширину потоку 2014 р. з 2001 р., можна стверджувати, що за період дослідження відбулось скорочення потоку в 2 рази (на 34,5 відсоткові пункти), що є позитивною тенденцією та свідчи-

Таблиця 1
Темпи зростання валової доданої вартості за видами економічної діяльності України за 2001-2014 рр., % до попереднього року

Види економічної діяльності	Роки														Рази змін, 2014 до 2001
	2001	2002	2003	2005	2006	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014			
Україна	113,6	105,8	110,7	107,7	107,4	102,3	85,2	104,2	104,6	108,1	105,9	103,5	7,54		
Сільське господарство, мисливство, лісове господарство	110,2	101,2	89,3	99,9	102,5	116,5	98,0	98,8	108,1	107,8	108,7	121,8	5,48		
Рибальство, рибництво	72,8	93,9	89,8	119,1	88,7	102,4	105,1	85,1	96,7	—	—	—	2,12		
Промисловість	109,5	104,1	109,3	103,4	106,3	97,3	83,9	107,2	117,3	106,6	96,7	107,3	5,88		
- добувна промисловість	110,8	102,3	105,6	104,4	105,8	97,6	89,4	105,7	133,7	96,3	99,7	96,2	9,29		
- переробна промисловість	114,0	108,9	117,6	103,0	106,3	96,8	73,5	113,0	108,2	112,4	95,1	114,4	5,45		
- постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря	103,8	101,1	104,7	102,9	106,7	97,5	88,9	102,8	132,1	108,6	97,0	101,4	3,99		
- водопостачання; каналізація, поводження з відходами	—	—	—	—	—	—	—	100,7	93,8	91,4	98,8	104,2	0,88		
Будівництво	107,8	97,0	128,3	93,4	109,9	84,2	51,8	103,3	103,0	98,6	94,9	95,9	5,06		
Оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів	143,0	108,0	121,6	92,2	116,9	100,4	81,4	114,5	114,9	114,4	114,6	104,9	10,43		
Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність	105,1	109,2	111,0	114,4	108,1	108,1	87,3	107,8	108,0	107,1	107,2	91,6	4,10		
Тимчасове розміщування й організація харчування	119,0	104,1	107,8	100,0	157,1	116,4	78,5	100,9	100,9	100,8	100,8	86,0	8,49		
Інформація та телекомунікації	—	—	—	—	—	—	—	103,0	103,0	103,0	103,2	107,1	1,57		
Фінансова та страхова діяльність	129,7	98,4	146,1	109,7	111,8	92,5	80,9	105,6	104,4	104,3	104,4	104,5	13,40		
Операції з нерухомим майном	124,4	112,4	111,1	119,9	109,9	109,1	90,6	105,3	105,3	106,0	106,5	100,0	7,82		
Професійна, наукова та технічна діяльність	—	—	—	—	—	—	—	102,5	102,3	102,9	103,2	96,8	1,70		
Діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування	—	—	—	—	—	—	—	101,1	101,1	101,2	101,2	97,2	1,48		
Державне управління й оборона; обов'язкове соціальне страхування	102,3	106,8	100,8	100,1	91,6	102,3	93,8	104,8	104,3	104,4	104,8	107,6	10,59		
Освіта	105,1	96,6	110,5	103,6	102,8	103,6	98,3	105,0	104,6	105,1	105,4	93,1	8,54		
Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	103,4	103,1	108,9	101,3	104,4	98,1	101,5	103,7	103,4	103,6	103,4	88,6	7,69		
Мистецтво, спорт, розваги та відпочинок	103,7	113,5	111,0	121,6	110,2	102,4	81,0	100,6	100,6	100,7	100,9	92,5	4,64		
Надання інших видів послуг	—	—	—	—	—	—	—	100,8	100,8	100,9	101,0	96,2	1,55		

Примітка: складено та розраховано автором за даними [2-6]

ти про перехід від різноспрямованість, хаотичність та асиметричність економічного зростання видів економічної діяльності України у 2001 р. до стабільного та збалансованого економічного зростання видів економічної діяльності України у 2014 р. Середній темп приросту валової доданої вартості протягом 2001-2014 рр. не є однорідним та щороку змінюється: від 10,9% у 2001 р. та -13,5% у 2009 р. до 0,4% у 2014 р.

Економічне зростання національного господарства України протягом періоду дослідження забезпечується переважною кількістю видів економічної діяльності зі зростаючими темпами валової доданої вартості (рис. 1).

У 2001-2007 рр. та 2010-2013 рр. економічне зростання забезпечилось майже всіма видами економічної діяльності. До виду економічної діяльності, яке протягом 2001-2010 рр. постійно характеризувалось спадаючими темпами розвитку, відноситься рибальство та рибництво. У 2008 р. світова фінансово-економічна криза негативно вплинула вже, коли 7 з 16 видів економічної діяльності країни мали спадаючі темпи валової доданої вартості. У повній мірі наслідки кризи національне господарство України відчуло у 2009 р., коли всі види економічної діяльності України, за виключенням охорони здоров'я та надання

соціальної допомоги, знаходились в рецесії. Однак, вже у 2010-2013 рр. відновили економічне зростання 19, 17 та 14, відповідно, із 21 видів економічної діяльності України. У зв'язку із загостренням політичної та економічної ситуації в Україні з 2014 р. відбувається спад виробництва у пріоритетних для країни ВЕД: добувній та переробній промисловостях; постачанні електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря; водопостачанні, каналізації, поводженні з відходами та будівництві.

До групи лідерів – ВЕД за темпами зростання/зменшення ВДВ протягом 2001-2012 рр. входять фінансова та страхова діяльність; операції з нерухомим майном; оптова та роздрібна торгівля,

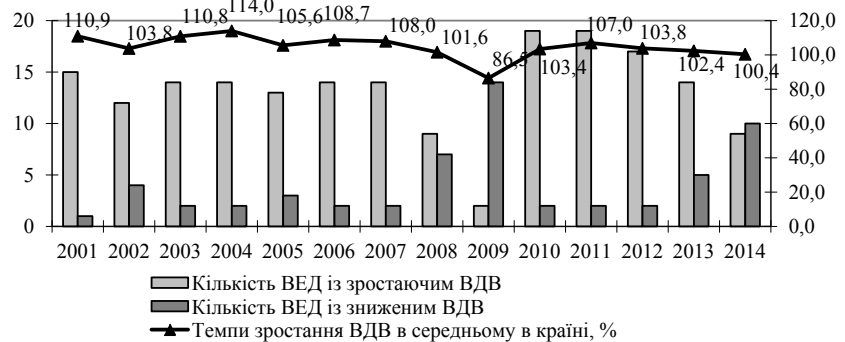

Рис. 1. Співвідношення видів економічної діяльності України зі зростаючим і спадаючим темпом зростання валової доданої вартості за 2001-2014 рр.

Примітка: складено та розраховано автором за даними [2-6]

Таблиця 2

Характеристика приросту валової доданої вартості в Україні за 2001-2014 рр.

Показник	Роки											
	2001	2002	2003	2005	2006	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Верхній темп, %	43,0	13,5	46,1	21,6	57,1	16,5	5,1	14,5	33,7	14,4	14,6	21,8
Нижній темп, %	-27,2	-6,1	-10,7	-7,8	-11,3	-15,8	-48,2	-14,9	-6,2	-8,6	-5,1	-14,0
Ширина потоку, відсоткові пункти	70,2	19,6	56,8	29,4	68,4	32,3	53,3	29,4	39,9	23,0	19,7	35,7
Середній темп, %	10,9	3,8	10,8	5,6	8,7	1,6	-13,5	3,4	7,0	3,8	2,4	0,4
Відстань між верхнім та середнім темпами, відсоткові пункти	32,1	9,7	35,3	16,0	48,4	14,9	18,6	11,1	26,8	10,6	12,2	21,4
Відстань між нижнім та середнім темпами, відсоткові пункти	38,1	9,9	21,5	13,4	20,0	17,4	34,7	18,3	13,1	12,4	7,4	14,3

Примітка: складено та розраховано автором за даними [2-6]

Таблиця 3

Варіаційно-динамічна таблиця зміни темпів зростання валової доданої вартості України за видами економічної діяльності у 2001-2014 рр.

Діапазони темпів зростання валової доданої вартості, %	Роки												Кількість видів економічної діяльності у діапазоні, од.	Питома вага видів економічної діяльності у діапазоні, %
	2001	2002	2003	2005	2006	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014		
< 79,9	1	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	4	1,65
80,0 – 89,9	-	-	2	-	1	1	7	1	-	-	-	2	14	5,76
90,0 – 99,9	-	4	-	3	1	6	4	1	2	2	5	8	40	16,46
100,0 – 104,9	2	6	2	8	3	5	1	11	11	9	9	5	79	32,51
105,0 – 109,9	6	4	4	1	7	2	1	6	4	7	4	2	53	21,81
110,0 – 114,9	3	2	4	1	2	-	-	2	2	1	1	1	24	9,88
115,0 – 119,9	1	-	1	2	1	2	-	-	-	-	-	-	12	4,94
> 120,0	3	-	3	1	1	-	-	-	2	-	-	1	17	7,00
Всього	16	16	16	16	16	16	16	21	21	19	19	19	243	100,00

Примітка: складено та розраховано автором за даними [2-6]

Таблиця 4

Структура національного господарства України за видами економічної діяльності у 2001-2014 рр., % до ВДВ

Види економічної діяльності	2001	2002	2003	2005	2006	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Зміни 2014 до 2001, в.п.
Сільське господарство, мисливство, лісове господарство	16,05	14,62	11,89	10,24	8,42	7,57	7,76	8,33	9,47	8,97	9,90	11,65	-4,40
Рибальство, рибництво	0,07	0,06	0,05	0,04	0,03	0,02	0,03	0,03	0,02	-	-	-	-0,05
Промисловість	30,19	30,73	29,79	30,30	30,81	28,80	25,30	25,28	25,18	24,84	22,68	23,52	-6,67
- добувна промисловість	4,64	4,98	4,44	4,53	4,53	6,31	4,80	6,46	7,34	6,54	6,16	5,72	1,08
- переробна промисловість	19,42	20,07	20,33	21,93	22,46	19,14	16,74	14,79	13,59	14,14	12,69	14,03	-5,38
- постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря	6,13	5,68	5,02	3,83	3,82	3,35	3,75	3,20	3,59	3,61	3,31	3,24	-2,89
- водопостачання; каналізація, поводження з відходами	-	-	-	-	-	-	-	0,83	0,66	0,56	0,52	0,52	-0,30
Будівництво	3,98	3,80	4,20	4,13	4,35	3,39	2,54	3,69	3,52	3,21	2,88	2,67	-1,31
Оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів	12,23	12,22	12,93	14,15	14,08	15,25	15,34	16,35	17,28	16,66	16,67	16,90	4,68
Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність	13,41	13,68	14,35	11,98	11,51	10,12	11,45	8,80	9,26	8,23	8,24	7,30	-6,12
Тимчасове розміщування й організація харчування	0,64	0,65	0,66	0,60	1,11	1,13	0,95	1,02	1,00	0,91	0,86	0,72	0,08
Інформація та телекомунікації	-	-	-	-	-	-	-	3,39	3,35	3,50	3,69	3,81	0,42
Фінансова та страхова діяльність	2,87	3,08	3,83	4,99	5,21	8,01	7,87	6,31	5,09	4,94	5,05	5,11	2,23
Операції з нерухомим майном	6,92	7,44	6,91	7,71	7,98	9,92	11,28	6,05	6,15	6,89	7,42	7,17	0,26
Професійна, наукова та технічна діяльність	-	-	-	-	-	-	-	2,80	2,67	3,41	3,64	3,41	0,61
Діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування	-	-	-	-	-	-	-	1,23	1,28	1,34	1,39	1,31	0,07
Державне управління й оборона; обов'язкове соціальне страхування	4,06	4,37	4,17	5,17	5,38	5,23	5,54	5,39	4,93	5,10	5,48	5,69	1,64
Освіта	4,86	5,38	5,64	5,27	5,39	5,06	5,81	5,62	5,33	5,95	6,12	5,50	0,64
Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	3,28	3,66	3,74	3,53	3,64	3,39	4,08	4,18	3,89	4,22	3,91	3,34	0,07
Мистецтво, спорт, розваги та відпочинок	1,45	1,86	1,85	1,88	2,11	2,12	2,04	0,64	0,65	0,82	1,00	0,89	-0,56
Надання інших видів послуг	-	-	-	-	-	-	-	0,90	0,95	1,02	1,08	1,00	0,10

Примітка: складено та розраховано автором за даними [2-6]

ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів, які належать до сфери послуг. А от до переліку ВЕД з найменшим зростанням або зменшенням ВДВ у цей період відносяться рибальство та рибництво й сільське господарство. Однак, з 2013 р. ситуація кардинально змінилась під впливом політичної та економічної ситуації в Україні: групу лідерів – ВЕД за темпами зростання/зменшенням ВДВ складають оптова та роздрібна торгівля, ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів; сільське господарство, мисливство, лісове господарство та транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність; тоді як групу ВЕД із найменшим зростанням або зменшенням ВДВ – будівництво, тимчасове розміщення й організація харчування та охорона здоров'я та надання соціальної допомоги.

Також, спостерігаються тенденції щорічної зміни лідерів, що характеризується нестабільністю економічного зростання та відображає структурні зрушення в національному господарстві України. У період 2001-2013 рр. до групи лідерів, переважно, входили переробна промисловість, оптова та роздрібна торгівля, ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів й транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність, сукупна питома вага яких становила від 45,06% до 37,6%; також у 2001-2005 рр. – сільське господарство, мисливство, лісове господарство із постійно зменшувальною питомою вагою (з 16,05% у 2001 р. до 10,24% у 2005 р.), а у 2009 рр. – операції з нерухомим майном із питомою вагою 11,28%. У 2014 р. економічне зростання (зростання ВДВ) у 3,5% забезпечували сільське господарство, мисливство, лісове господарство, переробна промисловість та оптова та роздрібна торгівля, ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів із сукупною питомою вагою 42,6%.

Для визначення темпів зростання валової доданої вартості, які були характерні для більшості видів економічної діяльності України протягом періоду дослідження, необхідно сформувати варіаційно-динамічну таблицю (табл. 3).

Для більшості ВЕД (132 із 243 спостережень з питомою вагою 54,3%) характерне економічне зростання з темпами в межах 100,0-109,9% протягом всього періоду дослідження. Окрім, зазначених темпів, для ВЕД України також були характерні темпи зниження в межах 90,0-99,9% (40 із 243 спостережень з питомою вагою 16,46%) та 110,0-114,9% (24 із 243 спостережень з питомою вагою 9,88%).

Отже, за результатами проведеного дослідження можна сформулювати наступні висновки щодо структурних зрушень у національному господарстві України за видами економічної діяльності у період 2001-2014 рр.:

- валова додана вартість національного господарства країни за період 2001-2014 рр. збільшилась у 7,54 рази, при цьому, максимальне зростання ВДВ відбулось у фінансовій та страховій діяльності (у 13,4 рази), мінімально – у водопостачанні, каналізації, поводження з відходами (у 0,88 рази);

- для більшості видів економічної діяльності України характерне економічне зростання з темпами в межах 100,0-109,9% протягом всього періоду дослідження;

- діапазон зміни темпів зростання валової доданої вартості був значним: від 51,8% у 2009 р. (будівництво) до 157,1% у 2006 р. (тимчасове розміщення й організація харчування). Під кінець періоду дослідження економічне зростання за видами економічної діяльності України не характеризується усталеністю та однорідністю;

- високі темпи економічного зростання ВЕД не забезпечують вагомий внесок у економічний розвиток країни. Дану тенденцію було виявлено співставленням темпів зростання валової доданої вартості та галузевої структури ВДВ. Так, види економічної діяльності зі питомою вагою більше 10% у загальному обсязі ВДВ (переробна промисловість, оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів й транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність) не мали високі темпи зростання ВДВ (не входили до першої четвірки видів економічної діяльності). Слід зазначити, діапазон коливань темпів зростання є незначним для цих видів економічної діяльності, порівняно з іншими ВЕД України. Отже, коливання економічного зростання в однакових межах протягом тривалого періоду забезпечує стабільний економічний розвиток.

Стабільний економічний розвиток національного господарства передбачає не лише досягнення якомога стійких темпів зростання ВВП, а й наявність якісних структурних зрушень в національному господарстві країни (табл. 4).

За період 2001-2014 рр. відбулись певні структурні зміни в національному господарстві країни:

- нарощення питомої ваги видів економічної діяльності, що належать до сфери нематеріального виробництва (на 12,4 в.п.), при скороченні питомої ваги видів економічної діяльності, що належать до сфери матеріального виробництва;

- за період дослідження реальний сектор економіки в цілому скоротився майже у 1,3 рази, переважно за рахунок сільського господарства, питома вага якого зменшилась на 4,4 в.п. (з 16,05% до 11,65%), промисловості – на 6,67 в.п. (з 30,19% до 23,52%) та будівництва (з 3,98% до 2,67%). Серед видів економічної діяльності, які належать до сфери нематеріального виробництва, знизилась питома вага транспорту, складського господарства, поштової та кур'єрської діяльності (з 13,41% до 7,3%), тоді як наростили питому вагу: оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів (з 12,23% до 16,9%), фінансова та страхова діяльність (з 2,87% до 5,11%) та державне управління й оборона; обов'язкове соціальне страхування (з 4,06% до 5,69%).

Протягом цілого ряду років за позитивної цінової кон'юнктури суттєвих структурних змін і заходів із модернізації у ВЕД не проводилось. Національне господарство України розвивалось за інерційним сценарієм. Досвід останніх років (2000-2014 рр.) свідчить, що основною проблемою економіки України залишаються як її енергоємність (через високу вартість енергоносіїв), так й загалом відсутність у підприємств інноваційної стратегії розвитку, яка б забезпечувала необхідний рівень оновлення й диверсифікації виробництва, підвищення його конкурентоспроможності.

На думку фахівців [7, 8, 9], Україна повторює шлях країн Центральної та Східної Європи зі

структурними змінами, що передбачають поступове щорічне нарощування сфери послуг (включаючи розвиток фінансових і високотехнологічних інформаційних послуг), із щоразу більшою залежністю інвестиційних процесів від фінансової сфери, насамперед потоків кредитних ресурсів (2008-2009 рр. та 2014-2015 рр. кредити Міжнародного валютного фонду), які стають вагомим фактором для економічного розвитку України.

Висновки і пропозиції. Протягом тривалого періоду (2001-2014 рр.) національне господарство України характеризується такими рисами: нестабільність економічного розвитку, відсутність якісних структурних зрушень, високий рівень тінізації, технічна та технологічна відсталість, значний фізичний та моральний знос основних фондів, низький рівень використання виробничих потужностей, висока матеріало-, енерго- та

ресурсоємність, відсутність або низький рівень інноваційної діяльності. Відсутність прогресу в освоєнні та впровадженні новітніх технологій заважали підвищенню конкурентоспроможності промисловості, що певною мірою спричинило глибоку структурну кризу та падіння виробництва. За часи незалежності України деградували великі високотехнологічні комплекси (авіабудування, електронна промисловість, радіоелектроніка, верстатобудування, приладобудування тощо), потенціал яких мав би стати підґрунтям економічного розвитку країни. Отже, вважаємо, що для забезпечення якісних структурних зрушень у національному господарстві України повинно враховувати реальні зрушення глобального масштабу і максимально корелювати з потребами суспільства, задоволення яких здійснюється в межах певних видів економічної діяльності.

Список літератури:

1. Геец В.М. Трансформационные преобразования в Украине: переосмысливая пройденное и думая о будущем / Геец В.М. // Общество и экономика. – 2006. – № 3. – С. 23-53.
2. Статистичний щорічник України за 2001 рік / Державний комітет статистики України; відп. за вип. В.А. Головкин. – К.: Техніка, 2002. – 509 с.
3. Статистичний щорічник України за 2005 рік / Державний комітет статистики України; за ред. О.Г. Осауленка. – К.: Видавництво «Консультант», 2006. – 570 с.
4. Статистичний щорічник України за 2010 рік / Державна служба статистики України; за ред. О.Г. Осауленка. – К.: ТОВ «Август Трейд», 2011. – 560 с.
5. Національні рахунки України за 2012 рік: статистичний збірник – Київ: Державна служба статистики України, 2013. – 142 с. – С. 37-42.
6. Національні рахунки України за 2014 рік: статистичний збірник – Київ: Державна служба статистики України, 2016. – 172 с. – С. 45-47.
7. Згуровський М. Болісне одужання через кризу / М. Згуровський // Дзеркало тижня. – 2008. – № 47. – С. 8.
8. Кораблін С. Україна постіндустріальна / С. Кораблін // Дзеркало тижня. – 2010. – № 4(874). – С. 7.
9. Уманців Ю.М. Глобальні фінансові виклики: світовий досвід та українські реалії / Ю.М. Уманців // Фінанси України. – 2009. – № 1. – С. 73-85.

Пирог О.В.

Національний університет «Львівська політехніка»

СТРУКТУРНЫЕ ИЗМЕНЕНИЯ В ЭКОНОМИЧЕСКОМ РАЗВИТИИ НАЦИОНАЛЬНОГО ХОЗЯЙСТВА УКРАИНЫ: ОТРАСЛЕВОЙ РАЗРЕЗ

Аннотация

В статье представлены результаты исследования современных тенденций экономического развития национального хозяйства Украины и оценки структурных сдвигов за видами экономической деятельности. Проведенное исследование позволило выявить отраслевые особенности развития, определить отличия от тенденции страны и выявить структурные сдвиги в национальном хозяйстве страны. В период 2001-2014 произошли определенные структурные изменения в национальной экономике страны: (1) увеличилась доля видов экономической деятельности сферы нематериального производства (12,4), при одновременном снижении доли видов экономической деятельности, относящихся к сфере материального производства; (2) реальная экономика в целом снизилась почти в 1,3 раза. Опыт последних лет показывает, что основной проблемой экономики Украины остаются как ее энергоёмкость, так и в целом отсутствие у предприятий инновационной стратегии развития. Установлено, что управление структурными сдвигами в национальном хозяйстве Украины, является одним из направлений стратегии экономического развития страны, должно учитывать реальные сдвиги глобального масштаба и максимально коррелировать с потребностями общества, удовлетворение которых осуществляется в рамках определенных видов экономической деятельности.

Ключевые слова: национальное хозяйство, экономическое развитие, экономический рост, структурные сдвиги, виды экономической деятельности, Украина.

Pyroh O.V.

Lviv Polytechnic National University

STRUCTURAL CHANGES IN ECONOMIC DEVELOPMENT OF NATIONAL ECONOMY OF UKRAINE: BY SECTORS

Summary

The article presents the results of the current trends of economic development of the national economy of Ukraine and evaluating structural changes of economic activities. The study revealed features of the development industry, to determine the differences from country generalized trends and identify structural changes in the national economy of the country. During the period of 2001-2014 certain structural changes in the national economy of the country are: (1) increasing the share of economic activities within the sphere of non-material production (12.4), while reducing the share of economic activities belonging to the sphere of material production; (2) the real economy as a whole fell by almost 1.3 times. The experience of recent years shows that the main problem of Ukraine's economy remains as it is energy, so in general lack of enterprise innovation development strategy. Found that management of structural changes in the national economy of Ukraine that is one of the main strategies of economic development must take into account real changes on a global scale and most correlated with the needs of society, the satisfaction of which is within certain economic activities.

Keywords: national economy, economic development, economic growth, structural changes, economic activities, Ukraine.